

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته آموزش زبان آلمانی

دوره دکتری تخصصی

گروه علوم انسانی

به استناد مصوبه جلسه شماره ۸۶۱ تاریخ ۱۶/۰۳/۱۳۹۴ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

نام رشته: آموزش زبان آلمانی

عنوان گرایش: _

گروه: علوم انسانی

دوره تحصیلی: دکتری تخصصی

کارگروه تخصصی: زبان ها و ادبیات خارجی

نوع مصوبه: تدوین

پیشنهادی دانشگاه: تهران

تاریخ تصویب: ۱۳۹۴/۰۳/۱۶

به استناد مصوبه جلسه شماره ۸۶۱ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تاریخ ۱۳۹۴/۰۳/۱۶؛ درمورد تایید برنامه های مدون و دارای مجوز و تا زمان بازنگری در شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و یا دانشگاه مجری سطح یک و دو با عنایت به مصوبه تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۲ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران درمورد تصویب برنامه درسی دوره دکتری تخصصی رشته آموزش زبان آلمانی، این برنامه تا زمان بازنگری، مصوب تلقی می شود.

دکتر محمد رضا آهنچیان

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره دکتری

رشته آموزش زبان آلمانی

دانشکده زبانها و ادبیات خارجی

مصوب جلسه مورخ ۸۶/۱۲/۲۲ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی گروه زبان آلمانی دانشکده زبانها و ادبیات خارجی اصلاح شده و در یکصد و هفتاد و سومین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۶/۱۲/۲۲ به تصویب رسیده است.

مضوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : آموزش زبان آلمانی

مقطع : دکتری

برنامه درسی دوره دکتری آموزش زبان آلمانی که توسط اعضای هیات علمی گروه زبان آلمانی دانشکده زبانها و ادبیات خارجی اصلاح شده است یا اکثریت آراء به تصویب رسید.

- ♦ این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- ♦ هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

عبدالرضا سیف

دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

محمود کمره ای

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۸۶/۱۲/۲۲ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد اصلاح برنامه درسی رشته آموزش زبان آلمانی در مقطع دکتری صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

فرهاد رهبر
ریاست دانشگاه تهران

فصل اول

مشخصات کلی رشته

مشخصات کلی برنامه درسی دوره دکترای آموزش زبان آلمانی

مقدمه

دستیابی به پیشرفت های نوین و ارتقاء سطح علمی مراکز دانشگاهی از جمله اهداف عالی هر کشوری محسوب می شود. در واقع اقدامات و برنامه های مختلفی هم که از سوی دست اندرکاران آموزش عالی کشور در جهت گسترش کیفی رشته ها در قالب تاسیس گرایش های جدید و همچنین ایجاد مقاطع تحصیلی بالاتر از جمله مقطع دکترا صورت می گیرد. در همین راستا می باشد. تاسیس مقاطع دکترا نه تنها موجب رفع نیاز های تخصصی مراکز مختلف علمی و اداری کشور و همچنین افزایش توان علمی دانشگاه های داخل در رقابت با دانشگاه های خارج از کشور می شود، بلکه گسترش روابط علمی بین دانشگاه های داخل و خارج را نیز به دنبال دارد. در این بین رشته های علوم انسانی نیز اگرچه مانند برخی رشته ها نمود ظاهری و محسوسی ندارند، اما به جای خود دارای اهمیت فراوان بوده و طبعا لزوم دستیابی به دانش جدید و اصطلاحا به روز شدن را می طلبند. شکی نیست که تحولات و تبدیلات علمی در حوزه علوم انسانی با توجه به نیاز کشور ها و مراکز علمی به برقراری ارتباط با یکدیگر، زمینه ساز مناسبی برای ایجاد روابط بین کشورهاست. در این راستا گروه آلمانی دانشکده زبانهای خارجی به عنوان یکی از قطب های زبانی حوزه علوم انسانی در کشور در چارچوب آیین نامه آموزشی و پژوهشی دوره دکتری مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۸ و به منظور تقویت و ارتقاء جایگاه این رشته، اقدام به تاسیس دوره دکتری آموزش زبان آلمانی نموده است.

۱. تعریف

رشته آموزش زبان آلمانی مقطع دکترا شامل دو بخش آموزشی و پژوهشی می باشد. بخش آموزشی، دوره اول تحصیل در این مقطع محسوب می شود و چهار نیمسال تحصیلی طول می کشد. دانشجویان در این دوره علاوه بر کسب دانش نظری لازم در زمینه آموزش از جمله بررسی نظریه ها و روش های گوناگون تدریس، برنامه ریزی درسی، آزمون سازی و همچنین تدریس عملی، با سایر مباحث نظری مرتبط با آموزش زبان که به حوزه هایی غیر از آموزش زبان تعلق دارند، نیز آشنا می شوند. به همین منظور در طول دوره آموزش مباحث مختلفی از حوزه زبان شناسی که به نوعی با حوزه آموزش زبان در ارتباط است، ارائه می گردد.

بخش پژوهشی که شامل چهار نیمسال تحصیلی است، به نوشتن رساله دکترا اختصاص یافته است. دانشجویان پس از گذراندن دوره آموزشی و با انتخاب موضوع تحقیقی خود، در مدت زمان تعیین شده و متناسب با زمینه تخصصی خویش به پژوهش پرداخته و نتیجه آن را در قالب رساله دکترا ارائه می دهند.

۲. هدف

هدف از این دوره تربیت متخصص آموزش زبان است. به عبارت دیگر هدف آموزش نیروهایی است که ضمن تعمیق معلومات علمی لازم در زمینه اصول نظری و شیوه های عملی تدریس زبان آلمانی، توانایی انتقال دانش زبانی و به عبارتی آموزش زبان به زبان آموزان را داشته باشند. فارغ التحصیلان این رشته در پایان تحصیل مهارت های زیر را خواهند داشت:

بود:

توانایی تحلیل و توصیف ساختار زبان آلمانی

- توانایی آموزش و انتقال مهارت های زبان آلمانی با کمک مدل ها و روش های نوین آموزشی
- توانایی تدوین مطالب درسی و آزمون سازی
- توانایی استفاده از موضوعات مختلف از جمله موضوعات مرتبط با فرهنگ، جامعه و ادبیات آلمان در آموزش زبان
- توانایی مقایسه زبان آلمانی با زبان فارسی یا اهداف آموزشی
- کسب معلومات در زمینه نظریه ها و روش های فراگیری زبان
- توانایی استفاده از روش های مختلف روان شناختی در برنامه ریزی درسی، آموزشی و ارزیابی معلومات زبانی

۳. واحدهای درسی

مشخصات واحدهای درسی دوره دکتری آموزش زبان آلمانی به شرح زیر است:

- تعداد کل واحدهای درسی برای اتمام دوره دکترا با احتساب رساله ۴۲ واحد است.
- تعداد واحدهای دروس تخصصی الزامی ۱۰ واحد می باشد.
- از بین ۲۶ واحد تخصصی اختیاری، اخذ ۸ واحد الزامی می باشد.
- تعداد واحد درسی رساله ۲۴ واحد می باشد.

۴. نقش و توانایی

در واقع آنچه دانش آموختگان این دوره را از مریبان تجربی آموزش زبان مستثنی می کند، دانش نظری آنها در زمینه مسایل آموزش زبان است. در واقع کسانی که در این رشته به تحصیل می پردازند، علاوه بر تجربه لازم، با مباحث مطرح شده در حوزه آموزش زبان از قبیل تاثیر عوامل گوناگون زبانی و غیرزبانی بر محیط زبان آموزی و یا با روش های مختلف یادگیری و یاددهی در محیط های بومی و غیر بومی نیز آشنا می شوند. در حال حاضر با توجه به افزایش تقاضا برای یادگیری زبان های غیر انگلیسی از جمله آلمانی و در نتیجه نیاز به تعلیم مدرسین توانا در آموزش زبان و همچنین گسترش حوزه تحقیقات زبانی و بین زبانی یا به اصطلاح مقابله ای، اهمیت تربیت متخصصان آموزش زبان و نقش ویژه آنها در انتقال دانش زبانی و تحقیقات زبانی بیشتر مشخص می گردد.

۵. ضرورت و اهمیت

گسترش دنیای ارتباطات، ارایه حجم عظیمی از اطلاعات علمی به زبان های گوناگون، افزایش تسادلات بین کشورها و از همه مهمتر ایجاد سیستم آموزش چند زبانه در کشورهای دنیا، لزوم دانستن زبانهای خارجی غیر انگلیسی را در کشور ما ایجاد کرده است. از آنجا که زبان آلمانی نقشی منحصر به فرد در بعضی از حوزه ها از جمله فلسفه و تکنیک دارد و از گستره جمعیتی و جغرافیایی وسیعی در اتحادیه اروپا برخوردار است، لذا این زبان در آینده نقش مهمی در روابط بین الملل ایفا خواهد کرد. بالطبع با گسترش و اهمیت زبان آلمانی در اتحادیه اروپا، آموزش این زبان در کشور ما نیز بیش از پیش مورد توجه قرار خواهد گرفت. به همین منظور برای آموزش صحیح زبان آلمانی چه در سطح آموزش عالی و چه در سطح مدارس به نیروی آموزشی متخصص نیاز خواهیم داشت. لذا در راستای سیاست های منطقی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در خصوص گسترش و تاسیس تمامی مقاطع به خصوص دکتری در داخل کشور، لزوم تاسیس مراکز تخصصی جهت تعلیم نیروی متخصص آموزش زبان آلمانی در کشور ضروری به نظر می رسد.

۶. مدت دوره و شرایط مورد نیاز

طول مدت تحصیل در دوره دکترای آموزش زبان آلمانی چهار سال است که به دو دوره دو ساله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود. به منظور دسترسی دانشجویان به منابع مختلف و بعضا کمیاب که در حال حاضر در دانشگاه های ایران موجود نیست، امکان گذراندن فرصت مطالعاتی در مرحله پژوهشی در یکی از دانشگاه های کشور مبدا در نظر گرفته شده است. در ضمن با توجه به بخشنامه شماره ۲/۳۳۹۸۰ مورخ ۲۱/۱۲/۱۸، در صورت فراهم شدن زمینه های لازم، امکان تبادل استاد بین دو دانشگاه و همچنین برگزاری دوره دکترای مشترک بین دانشکده زبانهای خارجی دانشگاه تهران و یکی از دانشگاه های کشورهای آلمانی زبان نیز پیش بینی شده است.

۷. نحوه پذیرش دانشجو

شرایط عمومی پذیرش دانشجویان مطابق آیین نامه دوره دکتری مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشد.

۸. نحوه آزمون و مواد امتحانی

آزمون ورودی دوره دکتری شامل دو مرحله کتبی (آزمون تستی و آزمون تشریحی) و مرحله شفاهی (مصاحبه علمی) می باشد. آزمون تستی به منظور ارزیابی توانایی زبانی و معلومات عمومی داوطلب صورت می گیرد. مواد امتحانی آزمون تستی عبارتند از:

ردیف	دروس امتحانی	ضریب
۱.	زبان آلمانی	۲
۲.	زبان شناسی	۲
۳.	ترجمه شناسی	۱
۴.	ادبیات	۱

آزمون تشریحی به منظور ارزیابی قدرت تحلیل و استنتاج داوطلب می گیرد. مواد امتحانی آزمون تشریحی دوره دکتری در حوزه آموزش زبان و به شرح زیر می باشد.

ردیف	دروس امتحانی	ضریب
۱.	تحلیل خطا	۲
۲.	روش تدریس	۲
۳.	فرهنگ و ادبیات در آموزش زبان	۲
۴.	کاربرد و ساختار زبان آلمانی	۲

آزمون شفاهی به منظور ارزیابی توانایی داوطلب در ارائه مطالب و پاسخگویی تحلیلی وی صورت می گیرد و ۳۰٪ کل نمره نهایی را به خود اختصاص می دهد.

فصل دوم

جداول دروس

لیست دورس تخصصی رشته آموزش زبان آلمانی - مقطع دکترا

الف - جدول دورس تخصصی اصلی

پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام دورس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	روش تدریس	۱
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	تجزیه و تحلیل خطا	۲
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	ساخت زبان آلمانی معاصر	۳
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	تحلیل کتابهای درسی	۴
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	دستور آموزشی	۵
	-	۱۶۰	۱۶۰	۱۰	جمع کل	

ب - جدول دروس تخصصی اختیاری

پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	عملی	نظری	جمع			
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	آواشناسی آموزشی	۱.
ندارد	۶۴	—	۶۴	۴	تدریس عملی	۲.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	آموزش زبان در بستر الکترونیکی	۳.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	زبان‌شناسی مقابله‌ای	۴.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	فراگیری زبان	۵.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	جامعه‌شناسی زبان	۶.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	تدوین مطالب درسی	۷.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	آزمون‌سازی	۸.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق	۹.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	کاربرد شناسی	۱۰.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	فرهنگ و ادبیات در آموزش زبان	۱۱.
ندارد	—	۳۲	۳۲	۲	زبان‌شناسی همگانی	۱۲.
	۶۴	۳۵۲	۴۱۶	۲۶	جمع کل	

از بین این دروس اخذ ۸ واحد الزامی است.

فصل سوم

سرفصل دروس

روش تدریس

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، بررسی اصول و روش های تدریس زبان خارجی

سر فصل دروس،

- اهمیت و تاثیر محیط آموزش بر یادگیری
- روش های مناسب در ایجاد فضای مناسب جهت جذب زبان آموز و ایجاد انگیزه یادگیری در وی
- بررسی روش های مختلف تدریس زبان خارجی در ۱۵۰ سال اخیر از قبیل:
  - آموزش از طریق دستور و ترجمه
  - آموزش زبان خارجی بر پایه زبان خارجی
- روش های مبتنی بر استفاده از وسایل دیداری و شنیداری، آموزش ارتباطی و همچنین تحول و انطباق روش های مذکور با آموزش در دوره حاضر
  - روش توضیحی
  - روش سخنرانی
  - روش اکتشافی
  - روش حل مساله
  - روش مباحثه و انواع آن
  - پرسش و پاسخ
  - روش آزمایشی و .....
  - مهارت های قبل از تدریس
  - آماده سازی درس
  - مهارت های ضمن تدریس
  - مهارت برقراری ارتباط
  - مهارت تمرکز بخشی
  - مهارت ارائه درس جدید
  - مهارت جمع بندی
  - کلاس داری
  - مهارت های پس از تدریس

Altmayer, C./Forster, R. (Hrsg.) (2002): Deutsch als Fremdsprache: Wissenschaftsanspruch - Teilbereiche - Bezugsdisziplinen, Frankfurt, New York: Lang.

Bach, G. / Niemeier, S., Hrsg. (2002), Bilingualer Unterricht. Grundlagen, Methoden.

Bachmayer, G. (1993): Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Didaktische Modelle des Erwerbs der deutschen Sprache bei Erwachsenen, Frankfurt/M: Lang.

Bausch, K.-R./Christ, H./Krumm, H.-J. (Hrsg.) (2003): Handbuch Fremdsprachenunterricht, Tübingen: Francke.

Bechtel, M. (2003): Interkulturelles Lernen beim Sprachenlernen im Tandem. Eine diskursanalytische Untersuchung. Tübingen: Narr.

Bimmel, P./Rampillon, U. (2000): Lernerautonomie und Lernstrategien, München: Langenscheidt (Fernstudieneinheit 23).

Börner, W. / Vogel, K. (2000): Normen im Fremdsprachenunterricht. Tübingen.

Brinkmann, D. (2000): Moderne Lernformen und Lerntechniken in der Erwachsenenbildung. Formen selbstgesteuerten Lernens, Bielefeld: IFKA.

Giersberg, D. (2001): Deutsch unterrichten weltweit. Bielefeld: W. Bertelsmann.

Helbig, G. et al. (2001). Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch, 2 Bde, Berlin: de Gruyter.

Henrich, G. / Hemminghaus, A. (1999): Innovativ-alternative Lehrmethoden im Fremdsprachenunterricht. Baltmannsweiler: Schneider.

Hernig, H. (2002): Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung. Düsseldorf: Westdt. Verlag.

Hunke, H.-W. / Steinig, W. (2002): Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung. 3., überarb. und erw. Aufl. Berlin u. a.: Erich Schmidt Verlag.

Kilian, V./Neuner, G./Schmitt, W. (1995): Deutsch als Zweitsprache in der Erwachsenenbildung. München: Langenscheidt.

Neuner, G./Hunfeld, H. (2003): Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Eine Einführung. Berlin, Langenscheidt.

Ortner, B. (1998): Alternative Methoden im Fremdsprachenunterricht: lerntheoretischer Hintergrund und praktische Umsetzung, Ismaning: Hueber.

Riemer, C. (Hrsg.) (2000): Kognitive Aspekte des Lehrens und Lernens von Fremdsprachen (FS Edmondson), Tübingen: Narr.

Roche, J. (2001): Interkulturelle Sprachdidaktik. Eine Einführung. Tübingen: Narr.

Storz, G. (1999): Deutsch als Fremdsprache - eine Didaktik. Theoretische Grundlagen und praktische Unterrichtsgestaltung. München: Fink.

تجزیه و تحلیل خطا

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، تحلیل نظری و آموزشی روش های تصحیح خطا در زبان گفتار و نوشتار

سرفصل دروس،

- تعریف خطا
- عوامل موثر در به وجود آمدن خطا
- ارزیابی مهارت ها در زبان آموز از دو بعد آموزشی به معنای عام و آموزش زبان خارجی به معنای خاص
  - روش های تجربی
  - بهره وری از روش های مختلف در ارزیابی تکالیف کتبی زبان آموزان
  - بهره وری از روش های مختلف در ارزیابی تکالیف شفاهی زبان آموزان
- بررسی تحلیلی و انتقادی انواع آزمون در آموزش زبان شامل:
  - تستی
  - تشریحی
  - تکمیلی

منابع:

Bausch, K-R/ Raabe, H.: Zur Frage der Relevanz von kontrastiver Analyse, Fehleranalyse und Interimssprachenanalyse für den Fremdsprachenunterricht. In: Jahrbuch Deutsch als Fremdsprache Bd. 4, Heidelberg 1978, S. 56-75.

Bolton, S. (2000). Probleme der Leistungsmessung. Fernstudieneinheit 10. Berlin: Langenscheidt.

Ernst, G. (1975): Zur Fehleranalyse in einer Spätfremdsprache. In: Hüllen, W./ Raasch, A./Zapp, F.-J. (Hg.) (1975): Lernzielbestimmung und Leistungsmessung im modernen Fremdsprachenunterricht. Frankfurt/M., Diesterweg, 84-104.

Henrici, G. / Hertemann, B. (1986): Mündliche Korrekturen im Fremdsprachenunterricht. München 1986.

Kleppin, K. (1999): Fehler und Fehlerkorrektur, Fernstudieneinheit 19, Berlin, Langenscheidt.

Kleppin, K. / Königs, F. (1991): Der Korrektur auf der Spur - Untersuchungen zum mündlichen Korrekturverhalten von Fremdsprachenlehrern. Bochum.

Koehn, J. (2002): Fehleranalyse im Fremdsprachenunterricht. In: Sprache & Sprachen.

Kubs, K. (1987): Fehleranalyse am Schülertext. In: Apeltauer, E. (Hg.) Gesteuerter Zweitspracherwerb. Voraussetzungen und Konsequenzen für den Unterricht. München: Hueber, 173-205.

PUTZER O. (1994): Fehleranalyse und Sprachvergleich: Linguistische Methoden im Fremdsprachenunterricht am Beispiel Italienisch – Deutsch. Max Hueber Verlag, Berlin.

Rinas, K.: Fehleranalyse und kommunikative Kompetenz. Zur Konzeption des sprachpraktischen Unterrichts am Beispiel der Schlesischen Universität Opava. In: Info DaF, 30,2003,5, S. 498-510.

Uzuegbu, L. (2003): "Ich kann nicht warten, eine 'graduate' zu werden." Eine fehleranalytische Untersuchung schriftlicher Texte von Igbo Deutschlernenden mit Englisch als Zweitsprache. Frankfurt, Peter Lang (Werkstattreihe Deutsch als Fremdsprache 77).

یادآوری،

تصحیح، ارزیابی و تحلیل انتقادی تست های موجود در زمینه آموزش زبان بعد عملی این سمینار است. همچنین به منظور افزایش مهارت ها، تست های مختلفی به صورت جمعی طراحی می گردد.

ساخت زبان آلمانی معاصر

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: بررسی هم‌زمانی زبان آلمانی

سرفصل دروس:

- دستور
- واژگان
- آواشناسی
- واج‌شناسی
- واژه‌شناسی
- قواعد مختلف ساخت واژه در زبان آلمانی
- بررسی ساختار جمله و روش‌های پیوند نحوی بین جملات
- تجزیه و تحلیل زبان شناختی انواع متن و زبانهای تخصصی
- تجزیه و تحلیل زبان شناختی لهجه‌ها از دیدگاه زبان‌گفتار و زبان‌نوشتار

منابع

Ammon, U. (1997): Nationale Varietäten des Deutschen, Studienbibliographien, Sprachwissenschaft.

Braun, P. (1993): Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache. Sprachvarietäten. Stuttgart/Berlin/Köln.

Eisenberg, P. (1997): Grundriss der deutschen Grammatik. Der Satz, Stuttgart.

Elke, D. (2002): Die Wortbildung des Deutschen - ein Überblick. Tübingen, Narr

Engel, U. (1994): Syntax der deutschen Gegenwartssprache. 3. Aufl. Berlin, Erich Schmidt.

Fleischer/Barz (1995): Wortbildung der deutschen Sprache. 2. Aufl. Tübingen, Niemeyer.

Kirsch, D. (Hrsg.) (1997): Wortfeld Spielen. Materialien zur Wortschatzarbeit. München: Goethe-Institut.

Krohn, D. (1992): Grundwortschätze und Auswahlkriterien. Metalexikographische und fremdsprachendidaktische Studien zur Struktur und Funktion deutscher Grundwortschätze. Göteborg: ACTA UNIVERSITATIS GOTHOBURGENSIS.

Löschmann, M. (1993): Effiziente Wortschatzarbeit. Alte und neue Wege. Frankfurt/M., Lang.

Lutzeier, P.R. (1995): Lexikologie. Ein Arbeitsbuch. Tübingen: Stauffenberg.

Martin Müller / Lukas Wertenschlag (1996): Wortschatz lernen ganzheitlich, effektiv und effizient. In: Babylonia 2/1996, S. 26-32.

Meinhold, G./Stock, E. (1982): Phonologie der deutschen Gegenwartssprache. VEB Bibliographisches Institut, Leipzig.

Müller, B.-D. (1994): Wortschatzarbeit und Bedeutungsvermittlung. Berlin: Langenscheidt.

Eisenberg, P. (1998): Grundriss der deutschen Grammatik, Das Wort, Stuttgart: Metzler

Portz, R. (1982): Sprachliche Variation und Spracheinstellungen bei Schulkindern und -jugendlichen. Eine empirische Untersuchung in Norwich/England. Tübingen.

Römer, Ch. / Matzke, B. (2003): Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung. Tübingen: Gunter Narr Verlag.

Schöorch, U. (2002): Der zentrale Wortschatz des Deutschen. Tübingen: Gunter Narr Verlag.

Schwitalla, J. (2003): Gesprochenes Deutsch. 2. Auflage. Berlin: Erich Schmidt Verlag.

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، نقد و بررسی کتاب های آموزش زبان از دو بعد نظری و عملی

سرفصل دروس:

- آشنایی با مفاهیم از قبیل تحلیل، بررسی انتقادی و ارزیابی کتاب های آموزشی
- انواع کتاب های آموزش به تکنیک شیوه تدریس
  - تدریس معلم محور
  - تدریس متعلم محور
- متون متداول در آموزش زبان از بعد:
  - محتوا (کاربردی یا ساختاری)
  - موضوع (ادبیات، فرهنگ و جامعه و ...)
- ساختار ظاهری متن از قبیل:
  - ارتباط و انسجام بین بخش های مختلف
  - استفاده از رنگ
  - علامات اختصاری
- نوع تمرینات
- تمرین عملی و تعمیق دانش نظری از طریق تحلیل کتاب های آموزشی دارای شیوه های مختلف تدریس
- استفاده از وسایل کمک آموزشی و کتاب تمرین علاوه بر کتاب درسی
- تفاوت روش های سنتی تحلیل کتاب های آموزشی با روش های تجربی نظیر روش مبتنی بر استخراج داده ها
- تاثیر برنامه ها و مواد آموزشی خودآموز در عینیت بخشیدن به دانسته های کسب شده در زبان آموز
- میزان استقلال فرد در یادگیری

یادآوری:

تصحیح و ارزیابی کتاب های آموزش زبان آلمانی چاپ شده در خارج از کشور و تحلیل انتقادی تست های موجود در زمینه آموزش زبان بعد عملی این سمینار است. همچنین به منظور افزایش مهارت ها تست های مختلفی به صورت جمعی طراحی می گردد.

- Bausch, K./Christ, H./...**: Neue curriculare und unterrichtsmethodische Ansätze und Prinzipien für das Lehren und Lernen fremder Sprachen. Tübingen, Gunter Narr Verlag.
- Bernd K./Gerhard N. (Hgg.)**: Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht. Berlin/München 1994.
- Bimmel, P. (1997)**: Arbeit mit Lehrwerkktionen. Unterrichtsdokumentation, München: GI.
- Eggers, D. (1984)**: Lehrwerksanalyse und curriculare Planung aus sprachandragogischer Sicht. Andragogik 15.
- Funk, H./Tschirner, E. (Hrsg.) (2001)**: Schnittstellen: Lehrwerke zwischen alten und neuen Medien, Berlin: Cornelsen.
- Kast, B. / Neuner, G. (Hrsg.) (1996)**: Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht. 2. Aufl. Berlin: Langenscheidt.
- Kleppin, K. (1984)**: "Lehrwerkkritik, Lehrwerkanalyse, Lehrwerkforschung", Info DaF 4/84-5, 16-23.
- Kleppin, K. (1998)**: Fehler und Fehlerkorrektur. Weitere Literaturangaben zu Beginn des Seminars.
- Krumm, H.-J. (Hrsg.) (1982)**: Lehrwerkforschung - Lehrwerkkritik Deutsch als Fremdsprache. München.
- Neuner, G. (Hrsg.) (1994)**: Zur Analyse, Begutachtung und Entwicklung von Lehrwerken für den fremdsprachlichen Deutschunterricht. Berlin/München.
- Nodari, C. (1995)**: Perspektiven einer neuen Lehrwerkkultur. Pädagogische Lehrziele im Fremdsprachenunterricht als Problem der Lehrwerkgestaltung. - Aarau: Sauerländer.
- Rösler, D. (1992)**: Lernerbezug und Lehrmaterialien DaF. 2. Aufl. Heidelberg, Groos.
- Schlossmacher, M. (1998)**: Lehrwerke für Deutsch als Fremdsprache. Auswahlführer für Lehrende und Lernende. München: iudicium.

دستور آموزشی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: کاربرد دستور آموزشی در آموزش زبان خارجی (آلمانی)

سرفصل دروس:

- مدل ها و دستورهای گوناگون توصیف زبان:
    - دستور زبان ساختگرایی
    - دستور زبان زایشی گشتاری
  - دستور زبان وابستگی
  - تعریف دستور آموزشی
  - اهداف دستور آموزشی
  - بررسی دستورهای آموزشی
  - توصیف دستوری زبان آلمانی
  - بررسی ساختارهای شاخص زبان آلمانی
  - چگونگی آموزش ساختارهای خاص زبان آلمانی به زبان آموزان
- یادآوری:

حضور منظم در کلاس ها، شرکت در مباحث درسی و ارائه کار علمی در زمینه آموزش زبان الزامی است. کار علمی شامل دو قسمت نظری و عملی می باشد. بخش نظری به بررسی آموزش از بعد نظریه های زبانی می پردازد و در بخش عملی نیز روش تدریس پیشنهادی مورد بررسی قرار می گیرد.

منابع

Barkowski, H. (1996): Kommunikative Grammatik und Deutschlernen mit ausländischen Arbeitern: ein Modell. 5. Aufl. Mainz, CM-Verl.

Debus, F. (Hrsg.) (1995): Probleme im Bereich einer Grammatik für Deutsch als Fremdsprache (Deutsch-Norwegisch). Hildesheim u.a.: Olms.

Diehl, E. et al.(Hrsg.) (2000): Grammatikunterricht: Alles für die Katz? Untersuchungen zum Zweitsprachenerwerb Deutsch. Tübingen: Niemeyer.

Fertel, R. (1993): Interaktive Grammatik. (Sprachandragogik 41). Mainz: Joh. Gutenberg-

Verlag.

Fanselow, G./Felix, S. (1993). Sprachtheorie: eine Einführung in die generative Grammatik. Bd.2. Die Rektions- und Bindungstheorie. UTB 1442. Tübingen: Francke

Farenkia, B. M. (1999): Sprechaktkompetenz als Lernziel: Zur Didaktik einer kommunikativen Grammatik im Fach Deutsch als Fremdsprache. Frankfurt am Main u.a.: Lang.

Freundenberg-Findeisen, R. (Hrsg.) (1999): Ausdrucksgrammatik versus Inhaltsgrammatik. Linguistische und didaktische Aspekte der Grammatik. München: iudicium.

Gnutzmann, C. / Königs, F.G. (Hrsg.) (1995): Perspektiven des Grammatikunterrichts. Tübingen: Narr.

Gross, H. / Fischer, K. (Hrsg.) (1990): Grammatikarbeit im DaF-Unterricht. München, Iudicium-Verlag.

Hackel, W. (1996): Verfahrensgrammatik. E. alternative Grammatikbeschreibung für den SU. Frankfurt/M, Lang.

Hall, K. / Scheiner, B. (2001): Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 1. Aufl. Ismaning: Hueber.

Meese H. (1990): Systematische Grammatikvermittlung und Spracharbeit im Deutschunterricht für ausländische Jugendliche. 2. Aufl. Berlin u.a., Langenscheidt, 1990.

Rall, M. / Engel, U. (1985): Dependenz-Verb-Grammatik für Deutsch als Fremdsprache. 2., verbesser. Aufl. Heidelberg: Groos.

آواشناسی آموزشی

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، شیوه آموزش آواهای زبان آلمانی

سرفصل دروس

- آواشناسی و واج شناسی به هنگام یادگیری زبان دوم
  - مفاهیم پایه
  - دستگاه های تولید صوت
  - آواهای زبان آلمانی
  - ساختار آواها
  - طنین، تکیه کلمات و جملات
  - آواشناسی و واج شناسی لهجه های زبان آلمانی
  - تلفظ معیار در زبان آلمانی (اتریش و آلمان)
- تمرین آوا
  - بررسی عوامل فردی و زبانی موثر در تلفظ غیر صحیح آواها
  - بررسی تحلیلی تلفظ های غیر صحیح
  - روش ها و امکانات موثر در تصحیح تلفظ آوا
  - تشخیص و تلفظ صحیح آواها از طریق تمرین گوش دادن

منابع

Dieling, H./Hirschfeld, U. (2000): *Phonetik lehren und lernen, Fernstudieneinheit 21*. Berlin u. a.: langenscheidt.

Kohler, K. (1995): *Einführung in die Phonetik des Deutschen*. 2. Auflage. Berlin: Erich Schmidt Verlag.

Neppert, J./Pétursson, M. (1986): *Elemente einer akustischen Phonetik*. Hamburg: Buske.

Pompino-Marschall, B. (1995): *Einführung in die Phonetik*. Berlin: de Gruyter.

Rausch, I. (1991): *Deutsche Phonetik für Ausländer*. 2., durchgesehene Auflage,

- Rausch, R. and I.** (1998): Deutsche Phonetik für Ausländer. 5. Auflage Langenscheidt.
- Schubiger, M.:** Einführung in die Phonetik. 2. Aufl. Berlin, Walter de Gruyter, 1977.
- Ternes Elmar** (1999): Einführung in die Phonologie. Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft.
- Trubetzkoy, Nikolaus S.** (1989): Grundzüge der Phonologie. 7. Aufl., Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht.
- Hirschfeld, U.** (1994). Untersuchungen zur phonetischen Verständlichkeit Deutschlernender. (Forum Phonetikum 57). Hector, Frankfurt/M.
- Barry, W.J.** (1999). Trends und Ergebnisse der phonetischen Forschung und ihr Nutzen für den Fremdsprachenunterricht.

آموزش زبان در بستر الکترونیکی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: استفاده از بستر الکترونیکی و ابزارهای نوین در آموزش زبان

سرفصل دروس:

- مبانی و تعریف
- امکان و میزان استفاده از ابزارهای نوین آموزشی
- نقش عوامل روان شناختی در یادگیری زبان به شیوه چند رسانه ای
  - روش های موجود در طراحی درس
  - مدل های آموزشی
  - کاربرد ابزارها در مدل های مختلف
  - تاثیر ابزارهای نوین در یادگیری بهتر
  - تاثیر استفاده از کامپیوتر و اینترنت در یادگیری بهتر زبان
- مجموعه نرم افزارهای آموزشی زبان
  - ساختار
  - کاربرد
- معیارهای کیفی در تولید دروس چند رسانه ای
- تمرین عملی
  - طراحی و ساختار بندی دروس چند رسانه ای
  - افزایش کیفی آموزش با کمک مجموعه نرم افزارهای آموزشی چند رسانه ای
  - طراحی صفحات محیط درس و تعیین محتوای آموزشی
  - ارائه راه کارهای لازم برای رسیدن به اهداف آموزشی بهتر
  - شیوه آزمون سازی

یادآوری:

با توجه به مطالب آموخته شده و امکانات موجود، امکان طراحی درس الکترونیکی نیز وجود دارد.

- Bernd R./Dieter W.** (1999): Fremdsprachenlernen in der Wissensgesellschaft. Zum Einsatz der Neuen Technologien in Schule und Unterricht. Ismaning: Hueber.
- Ludwig J. I.**: Paul Klimsa (Hrsg.) (2000): Information und Lernen mit Multimedia und Internet. 3. Auflage. Weinheim: Beltz.
- Brandi, M-L.**: Video im Deutschunterricht, Fernstudieneinheit 13, München usw., Langenscheidt, 1997;
- Henrici, G. / Riemer, C.** (Hrsg.) (2001): Einführung in die Didaktik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache mit Videobeispielen, 2 Bde. 3. Aufl. Baltmannsweiler: Schneider.
- Kleinschroth, R.** (1993): Sprachen lernen mit dem Computer. Hamburg.
- Margit G./Timm H.** (2000): Computer im Deutschunterricht. Fernstudieneinheit 14. Berlin u.a.: Langenscheidt.
- Rüschhoff, B.** (1988): Fremdsprachenunterricht mit computergestützten Materialien. München.
- Donath, Reinhard (Hrsg.)**: Deutsch als Fremdsprache - Projekte im Internet. Stuttgart, Düsseldorf, Leipzig: Klett Verlag 1998.
- Hendricks, W.** (2000) (Hrsg.), Neue Medien in der Sekundarstufe I und II: Didaktik, Unterrichtspraxis; Berlin (Cornelsen Scriptor).
- Overmann, M.** (2002): Multimediale Fremdsprachendidaktik: les sites internet à exploiter en classe et des cours prêts à l'emploi; Theorie und Praxis einer multimedialen, prozedualern Didaktik im Kontext eines aufgaben- und handlungsorientierten Fremdsprachenunterrichts ; Frankfurt a.M. (Lang).
- Kleinschroth, R.** (1993). Sprachen lernen mit dem Computer. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- Kleinschroth, R.** (1996). Neues Lernen mit dem Computer. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt.
- H. Brammerts, D. Little (Hrsg.)** (1996): Leitfaden für das Sprachenlernen im Tandem über das Internet. Manuskripte zur Sprachlehrforschung. Universitätsverlag Dr. N. Brockmeyer. Bochum 1996
- Fechner, J.** (Hrsg.) (1994): Neue Wege im computergestützten Fremdsprachenunterricht. Reihe Fremdsprachenunterricht in Theorie und Praxis. Langenscheidt.
- Von der Handt, G. u.a.** (1996): Beurteilung von Lernsoftware für das Fremdsprachenlernen. Europool Werkstattbericht. Akademie für Jugend und Beruf. Hattingen.
- Kranz, D./ Legenhaus, L./ Läkling, B.** (1997): Multimedia Internet Lernsoftware. Fremdsprachenunterricht vor neuen Herausforderungen. Agenda Verlag Münster 1997
- Kleinschroth, R.** (1996): Neues Lernen mit dem Computer. Computer RORORO. Reinbek bei Hamburg.

زبان شناس مقابله ای

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، بررسی مقابله ای زبان آلمانی با زبان فارسی جهت یادگیری بهتر زبان

سرفصل دروس،

- اهمیت زبان شناسی مقابله ای در آموزش زبان
- روش های مختلف بررسی مقابله ای زبان ها
- توضیح بهتر ساختار زبان خارجی بر پایه مقایسه با زبان مادری
- بررسی مقابله ای زبان آلمانی با فارسی از ابعاد:
  - آواشناسی
    - مقایسه انواع آولها از نظر تعداد، نحوه و جایگزین تولید
    - واج شناسی
      - مقایسه واج ها از نظر ترکیب واکه ها و اصوات
      - واژه شناسی
        - مقایسه افعال از نظر تعداد ظرفیت
        - ظرفیت پذیری صفات در زبان آلمانی و مقایسه آن با فارسی
        - نحو
          - مقایسه جایگاه واژگان در جملات آلمانی و فارسی
          - معنا شناسی
            - چند معنایی واژگان در آلمانی و فارسی

منابع،

Abraham, W. (1995): Deutsche Syntax im Sprachenvergleich: Grundlegung einer typologischen Syntax des Deutschen, Tübingen.

Fanslow, G./Felix, S. (1987): Sprachtheorie. Eine Einführung in die Generative Grammatik. Bd. 1: Grundlagen und Zielsetzungen. Tübingen

Felix, S./ Kaangießer, S./ Rieckheit, G.: (Hg.) (1990): Sprache und Wissen. Studien zur kognitiven Linguistik. Opladen.

Hatzmann, C. (Hrsg.) (1990): Kontrastive Linguistik. - Frankfurt a. M.: Lang 1990

Grewendorf, G./Hamm, F./Sternefeld, W. (1987): Sprachliches Wissen. Eine Einführung in moderne Theorien der grammatischen Beschreibung. Frankfurt a.M.

Henrici, G. / Zöfgen, E. (Hrsg.) (1995): Kontrastivität und kontrastives Lernen. Tübingen: Narr.

Keller, J./H. Leuninger (1993) Grammatische Strukturen - Kognitive Prozesse. Tübingen.

Putzer, O. (1994): Fehleranalyse und Sprachvergleich: Linguistische Methoden im Fremdsprachenunterricht am Beispiel Italienisch-Deutsch. Ismaning: Hueber.

REIN, K. (1983): Einführung in die kontrastive Linguistik, Darmstadt.

Wegener, Heide (Hrsg.) (1998): Deutsch kontrastiv. Typologisch vergleichende Untersuchungen zur deutschen Grammatik. - Tübingen: Stauffenburg.

تدریس عملی

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: کاربرد شیوه های مختلف تدریس

سرفصل دروس:

این واحد درسی شامل دو بخش حضور در کلاس های درس و تدریس عملی می باشد. در بخش اول دانشجویان ضمن شرکت در کلاس های مختلف به عنوان نظاره گر، خود را برای تدریس عملی آماده کرده و به جمع آوری متون مختلف و انتخاب نوع وسایل کمک آموزشی می پردازند و در بخش دوم با راهنمایی استاد، مطالب جمع آوری شده را از طریق وسایل کمک آموزشی در یکی از موسسات آموزش زبان آلمانی در داخل و یا خارج از کشور و یا دانشگاه تهران ارائه می دهد. زمان در نظر گرفته شده برای تدریس عملی یک نیمسال تحصیلی است. ارائه گزارش در مورد نحوه انجام کار الزامی است. بخش های مختلف گزارش عبارتند از:

- اطلاعات عمومی در مورد موسسه آموزشی (محل کارورزی)
- نحوه کارورزی
- طول دوره کارورزی و حجم کار
- ارزیابی کارورزی
- اطلاعات در مورد درس ارائه شده، نحوه تنظیم مطالب، .....

از نظر ساختاری این واحد به دو بخش تقسیم می شود:

- بخش نظری:
  - آشنایی با نحوه اجرای درس یا توجه به ابعاد:
    - تنظیم زمان تدریس
    - نحوه اداره کلاس توسط مربی
    - ارتباط بین مربی و زبان آموز
    - آمادگی برای تمرین عملی تدریس در قالب گروه
    - برنامه ریزی و تدوین مطالب درسی
- بخش عملی
  - ارائه عملی معلومات کسب شده
  - ارائه گزارش

Das Unterrichtspraktikum soll den Studierenden des Faches Deutsch als Fremdsprache eine Einführung in die Bedingungen des Lehrberufs geben. Es dient der Auseinandersetzung mit unterrichts-, erziehungs-, fach- und sprachwissenschaftlichen Problemen der Unterrichtspraxis. Es soll den Bezug zwischen wissenschaftlicher Theoriebildung und pädagogischem Handeln herstellen. Außerdem soll es die Anforderungen an den Lehrberuf aufzeigen und darüber zur Klärung der eigenen Berufswahlentscheidung beitragen. Neben dem Erwerb von didaktischen Fähigkeiten durch die Erprobung von Unterrichtsverfahren und -methoden soll das Praktikum auch Einsichten in die Rahmenbedingungen der Lehrinrichtungen und die soziokulturellen Voraussetzungen der Lernenden vermitteln. Deshalb sollten Praktikanten nicht nur an Unterrichtsstunden teilnehmen bzw. solche durchführen, sondern auch an außerunterrichtlichen, unterrichtsorganisatorischen oder verwaltungsmäßigen Aufgaben beteiligt werden.

Albers, H-G. (1993): Zur Einführung. Fort- und Weiterbildung von Lehrkräften für Deutsch als Fremdsprache. In: *Materialien DaF*, Heft 41 (1993), 1-3.

Blei, D. (1995): Anforderungen an Lehrkräfte sowie an die Aus- und Fortbildungscurricula „Deutsch als Fremdsprache“ in einer multikulturellen Gesellschaft. In: *Materialien DaF*, Heft 41, 17-24.

فراگیری زبان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با عوامل روانی موثر بر فراگیری زبان مادری و فراگیری زبان خارجی در محیط

سرفصل دروس:

- فراگیری زبان از دید زبان شناسی
  - فراگیری واج ها
  - فراگیری معنا
  - فراگیری نحو
- فراگیری زبان از دید روان شناسی
  - روان شناسی زبان و اهمیت آن در آموزش زبان
  - بررسی عواملی نظیر هوش و سن بر فراگیری زبان
- فراگیری زبان از دید نظریه موانع زبانی
- مکانیسم های فراگیری زبان از دید:
  - چامسکی و دستور جهانی
  - رفتارگرایان
  - ساختگرایان
- عصب شناسی زبان و نحوه ذخیره دانش زبانی در مغز
- توانش زبانی، دانش زبانی و کنش زبانی
- تاثیر زبان اول بر فراگیری زبان خارجی

منابع:

Apeltauer, E. (1999): Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs. Fernstudieneinheit 15. 3. Dr. Berlin u. a.: Langenscheidt.

Apeltauer, E. (Hg.) (1987): Gesteuerter Zweitsprachenerwerb. Ismaning: Hueber.

Börner, W. / Vogel, K. (Hrsg.) (1993): Wortschatz und Fremdsprachenerwerb. Bochum: ASK.

Börner, W. / Vogel, K. (Hrsg.) (2002): Grammatik und Fremdsprachenerwerb. Kognitive, psycholinguistische und erwerbstheoretische Perspektiven. Tübingen: Narr.

Butzkamm, W. (1989): Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts, Tübingen: Francke.

فراگیری زبان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با عوامل روانی موثر بر فراگیری زبان مادری و فراگیری زبان خارجی در محیط

سرفصل دروس:

- فراگیری زبان از دید زبان شناسی
  - فراگیری واج ها
  - فراگیری معنا
  - فراگیری نحو
- فراگیری زبان از دید روان شناسی
  - روان شناسی زبان و اهمیت آن در آموزش زبان
  - بررسی عواملی نظیر هوش و سن بر فراگیری زبان
- فراگیری زبان از دید نظریه موانع زبانی
  - مکانیسم های فراگیری زبان از دید:
    - چامسکی و دستور جهانی
    - رفتارگرایان
    - ساختگرایان
- عصب شناسی زبان و نحوه ذخیره دانش زبانی در مغز
- توانش زبانی، دانش زبانی و کنش زبانی
- تاثیر زبان اول بر فراگیری زبان خارجی

منابع:

Apeltauer, E. (1999): Grundlagen des Erst- und fremdsprachenerwerbs. Fernstudieneinheit 15. 3. Dr. Berlin u. a.: Langenscheidt.

Apeltaner, E. (Hg.) (1987): Gesteuerter Zweitsprachenerwerb. Ismaning: Hueber.

Börner, W. / Vogel, K. (Hrsg.) (1993): Wortschatz und Fremdsprachenerwerb. Bochum: ASK.

Börner, W. / Vogel, K. (Hrsg.) (2002): Grammatik und Fremdsprachenerwerb. Kognitive, psycholinguistische und erwerbstheoretische Perspektiven. Tübingen: Narr.

Krumm, W. (1989): Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts, Tübingen: Francke.

- Butzkamm, W.** (2002): Psycholinguistik des Fremdsprachenunterrichts. Natürliche Künstlichkeit - von der Muttersprache zur Fremdsprache. 3. Aufl. Tübingen: Francke.
- Chahsen, H.** (1982): Spracherwerb in der Kindheit. Eine Untersuchung zur Entwicklung der Syntax bei Kleinkindern. Tübingen.
- Dietrich, R.** (2002): Psycholinguistik, Stuttgart: Metzler.
- Dittmar, N.** (1973): Soziolinguistik: Exemplarische und kritische Darstellung ihrer Theorie. Frankfurt a.M. 1973.
- Dittmar, N.** (1997): Grundlagen der Soziolinguistik. Ein Arbeitsbuch mit Aufgaben. Tübingen.
- Felix, S.** (1982): Psycholinguistische Aspekte des Zweitspracherwerbs, Tübingen: Narr.
- Friederici, A.D.** (1987): Kognitive Strukturen des Sprachverstehens, Berlin/New York: Springer.
- Klann-Delius, G.** (1999). Spracherwerb. Stuttgart: Metzler.
- Klann-Delius, G.** (1999): Spracherwerb. Stuttgart, J. B. Metzler Verlag.
- Klein, W.** (1974): Variation in der Sprache. Kronsberg/Ts.: Scriptor.
- Klein, W.** (1992): Zweitspracherwerb. Frankfurt/M.
- Langenmayr, A.** (1997): Sprachpsychologie : ein Lehrbuch . Göttingen : Hogrefe, Verl. für Psychologie.
- Leuninger, H.** (1989): Neurolinguistik: Probleme, Paradigmen, Perspektiven. Opladen
- Piaget, J.** (1982): Sprechen und Denken des Kindes. (Orig. 1968). Düsseldorf
- Riemer, C.** (Hrsg.) (2000): Kognitive Aspekte des Lehrens und Lernens von Fremdsprachen. Festschrift für Willis J. Edmondson. Tübingen: Narr.
- Schnelle, H.** (1994): Sprache und Gehirn: Sprachfähigkeit als neuronales Netz. Kognitionswissenschaft
- Wode, H.** (1988): Einführung in die Psycholinguistik. Ismaning.
- Wode, H.** (1993): Psycholinguistik: eine Einführung in die Lehr- und Lernbarkeit von Sprachen. Theorien, Methoden, Ergebnisse. Ismaning: Hueber.
- Correll, W.** (1961): Lernpsychologie, Donauwörth

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با عوامل اجتماعی مؤثر بر یادگیری زبان

سرفصل دروس:

- زبان‌شناسی اجتماعی و اهمیت آن در آموزش زبان
- اقلیت‌های زبانی و آموزش زبان دوم
- تاثیر محیط (فرهنگ و خانواده) بر آموزش زبان دوم
- زبان استاندارد و کاربرد آن در آموزش زبان
- تفاوت زبان معیار و زبان محاوره
- لهجه‌های گوناگون در زبان آلمانی
- لهجه، گویش و گونه‌های صنفی
- لزوم یا عدم لزوم آشنایی زبان آموز با گویش‌ها و لهجه‌ها
- تغییر اصول و قواعد یک زبان به هنگام کاربرد به صورت زبان گفتار

منابع:

Adamzik, K. (1984): Sprachliches Handeln und sozialer Kontakt. Zur Integration der Kategorie "Beziehungsaspekt" in eine sprechakttheoretische Beschreibung des Deutschen. Tübingen, Gunter Narr.

Ammon, U. (1972): Dialekt, soziale Ungleichheit und Schule, Weinheim.

Ammon, U. (1974): Soziolinguistik, Tübingen.

Ammon, U. et al. (Hgg.) (1987/1988): Soziolinguistik. Ein internationales Handbuch zur Wissenschaft von Sprache und Gesellschaft. 2. Halbbände. Berlin/ New York.

Bechert, J./ Wildgen, W. (1991), Einführung in die Sprachkontaktforschung, Darmstadt: Wiss. Buchgesellschaft

Mattheier, K.J. / Wiesinger, P. (Hg.) (1994), Dialektologie des Deutschen, Tübingen: Niemeyer

N. Dittmar (1997), Grundlagen der Soziolinguistik, Tübingen: Niemeyer

Schlieben-Lange, B. (1991): Soziolinguistik: eine Einführung. Stuttgart/ Berlin/Köln.

Augst, G. (1977): Sprachnorm und Sprachwandel. Vier Projekte zu diachroner Sprachbetrachtung. Wiesbaden.

Badura, B. (1971): Sprachbarrieren - Zur Soziologie der Kommunikation. Stuttgart/Bad Cannstatt.

Dittmar, N. (1980): Soziolinguistik. Exemplarische und kritische Darstellung ihrer Theorie, Empirie und Anwendung. Mit kommentierter Bibliographie. 4. korr. Aufl. Königstein/Ts.

Hess-Lüttich, Ernest W. B. (1987): Angewandte Sprachsoziologie. Eine Einführung in linguistische, soziologische und pädagogische Ansätze. Stuttgart.

تدوین مطالب درسی

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، آشنایی با نحوه تدوین، جمع آوری و تنظیم مطالب در خصوص موضوعی خاص جهت ارائه در کلاس

سرفصل دروس،

- تعیین اهداف درس
- تعیین محتوای درس
- طراحی برنامه تدریس
- طراحی درس روزانه و اجرای آن
- تعیین رفتار ورودی
- تعیین فعالیت های یادگیری
- انتخاب رسانه ها و مواد آموزشی (چاپی و دیجیتالی)
- نحوه زمان بندی درس برای هر جلسه و یک نیمسال تحصیلی
- تهیه برنامه آموزشی (سالیانه و برنامه های تکمیلی)
- ارزیابی زبان آموزان
- فرهنگ و جامعه و ادبیات در آموزش زبان

منابع،

Bimmel, P/ Kast, B/ Neuner, G. (1994): Unterrichtsplanung. Von der Lehrwerklektion zur Deutschstunde. Fernstudieneinheit 18, Goethe-Institut Berlin, München usw., Langenscheidt.

Damblemont, A. (1990): Auswahl und Aufbereitung lehrwerkungebundener Unterrichtsmaterialien, Mainz.

Hell, P. / Olbrich, P. (1993): Unterrichtsvorbereitung. Grundlagen, Struktur, praktische Hinweise. Auer-Verlag.

Himmerich, W. u.a. (1976-78): Unterrichtsplanung und Unterrichtsanalyse. Ein didaktisches Modell, 3 Bände, Stuttgart.

Kroner, B./Schauer, H. (1997): Unterricht erfolgreich planen, Köln: Aulis.

Peterßen, W. (1994): Handbuch Unterrichtsplanung, München 1994

Sandfuchs, U. (1987). Unterrichtsinhalte auswählen und anordnen, Bad Heilbrunn: Klinkhardt.

Schutz, W. (1981): *Unterrichtsplanung*, München.

Zimmermann, G. (1988): *Planung und Analyse von Fremdsprachenunterricht in der Volkshochschule*, Bonn/Frankfurt, Dt. Volkshochschulverband.

Wolff, D. (2002): „Einige Anmerkungen zur Curriculum-Entwicklung im bilingualen Sachfachunterricht“, in: *Neusprachliche Mitteilungen* 55/2,

König/Schlier/Vohland (1980) (Hrsg.): *Diskussion Unterrichtsvorbereitung - Verfahren und Modelle*, München.

Peterßen, W.H.: *Handbuch Unterrichtsplanung*, München 1982

آزمون سازی

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، آشنایی با معیارها و روش های مختلف طرح آزمون و انواع آن

سرفصل دروس،

- هدف از انجام آزمون
- انواع آزمون
  - تستی
  - تشریحی
  - تکمیلی
- طرح آزمون
- جمع آوری داده ها برای آزمون
- ارزیابی و طبقه بندی داده ها
- تعیین آزمون رفتار ورودی
- مهارت اجرای آزمون ورودی
- معیارهای لازم در طرح آزمون با توجه به مواردی از قبیل:
  - موضوع آزمون
  - شرایط زبان آموزان از قبیل سن، مقطع تحصیلی و .....
  - مدت زمان آزمون

منابع،

Albers, H.G./ Bolton, S/ Jenkins: E.-M.(1997): Testen und Prüfen in der Grundstufe, Berlin u.a.: Langenscheidt.

Arras, U./Grotjahn, R. (2002): „TestDaF“: Aktuelle Entwicklungen, Fremdsprachen und Hochschule 66, 65-88.

Bolton, S. (2000): Probleme der Leistungsmessung. Lernfortschrittstests in der Grundschule. Berlin, Langenscheidt.

Doye, P. (1988): Typologie der Testaufgaben für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache, München, Langenscheidt.

Gardenghi, M./O'Connell, M. (Hrsg.) (1997): Prüfen, Testen, Bewerten im modernen Fremdsprachenunterricht, Frankfurt/M.: Lang.

- Glaboniat, M.** (1998): *Kommunikatives Testen im Bereich Deutsch als Fremdsprache. Eine Untersuchung am Beispiel des Österreichischen Sprachdiploms Deutsch.* Innsbruck-Wien, STUDIENVerlag.
- Göth, G.** (1993): „Der C-Test als Aufsteiger unter den Sprachtests“, *GL* 119-120, 73-91.
- Havranek, G.** (2002): *Die Rolle der Korrektur beim Fremdsprachenlernen.* Frankfurt/M.: Lang.
- Hofmann, H./Heinecke, M.** (1990): „Der Fehler im Fremdsprachenunterricht: ein altes Thema - erneut diskutiert“, *DaF* 1/27, 19-26.
- Jung, L.** (1995): „Probleme: Beurteilungskriterien für mündliche Prüfungen“, *DaF* 32/1, 26-30.
- Katsikas, S.** (1995): „Fehler im Fremdspracherwerb: Vorschläge für eine Typologie von Fehlerursachen“, *Moderne Sprachen* 39/1-2, 19-34.
- Kleppin, K.** (1998): *Fehler und Fehlerkorrektur, München: Langenscheidt (Fernstudieneinheit 19.)*
- Krause, W.-D.** (2002): *Testen und Bewerten kommunikativer Leistungen im Unterricht Deutsch als Fremdsprache.* Frankfurt am Main, Peter Lang.
- Lado, R.**: *Testen im Sprachunterricht, Handbuch für die Erstellung und den Gebrauch von Leistungstests im Fremdsprachenunterricht. Aus dem Amerikanischen von Reinhold Freudenstein.* München, Hueber 1971.
- Röver, C.** (2001): „Web-basiertes Testen fremdsprachlicher Fähigkeiten und Fertigkeiten“, *FLuL* 30, 181-191.

روش تحقیق

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روش های انجام کار پژوهشی با رویکرد به تدوین رساله در مورد آموزش زبان

سرفصل دروس:

- مبانی نظری
- طبقه بندی تحقیق بر مبنای هدف
- طبقه بندی تحقیق بر حسب روش
- قلمرو مکانی تحقیق
- قلمرو زمانی تحقیق
- ابزارهای جمع آوری داده ها
  - بررسی
  - مشاهده
  - مصاحبه
  - پرسش نامه
- مقیاس ها
- طیف ها
- روش نمونه گیری
- متغیرها
- تجزیه و تحلیل داده ها
- آمار و کاربرد آن در پژوهش
- ارزیابی داده ها و نتیجه گیری
- جمع بندی پژوهش و تهیه گزارش تحقیقی

منابع:

کاربرد شناسی

تعداد واحد، ۲

نوع واحد، نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف، آشنایی با بعد سوم نشانه

سرفصل دروس،

- مبانی نظری
- بررسی و کاربرد روش ها و شیوه های تحلیل زبان شناختی و همچنین نظریه های کاربرد شناسی
- بررسی ساختار و بخش های مختلف کاربرد شناسی
- تجزیه و تحلیل کاربرد شناختی جملات و متن ها
- توصیف سیستماتیک زبان در مدل عمومی برقراری ارتباط جمعی
- توصیف گفتار در چارچوب عمل
- بافت
- مصداق
- اشارات متنی
- منظور شناسی
- گفتار شناسی
- نظریه های آستین و سرل در باب گفتار
- منظور شناسی در دستور

منابع:

Austin, J. L. (1989): Zur Theorie der Sprechakte (How to do things with words). Stuttgart.

Brinker, K. et al. (Hgg.)(2001): Text- und Gesprächslinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. 2. Halbband: Gesprächslinguistik. Berlin/ New York.

Brinker, K./ Sager, S. (1989): Linguistische Gesprächsanalyse. Eine Einführung. Berlin.

Bühler, K. (1934/1999): Sprachtheorie. Die Darstellungsfunktion der Sprache. Mit einem Geleitwort von Friedrich Kainz. 3. Auflage. Stuttgart.

Diewald, G. (1991): Deixis und Textsorten im Deutschen. Tübingen.

Ehrich, V. (1992): Hier und Jetzt. Studien zur lokalen und temporalen Deixis im Deutschen. Tübingen.

Hindelang, G. (1994): Einführung in die Sprechakttheorie. 2., durchges. Auflage. Tübingen.

Levinson, St. C. (2000): Pragmatik. Tübingen: Niemeyer.

Meibauer, J. (1999): Pragmatik. Eine Einführung. Tübingen.

Rolf, E. (Hg.) (1997): Pragmatik. Implikaturen und Sprechakte. Opladen.

Kasper, Gabriele: Pragmatische Aspekte in der Interimssprache. Tübingen 1981

فرهنگ و ادبیات در آموزش زبان

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

- چگونگی طرح فرهنگ و ادبیات کشور صاحب زبان در متون و کتب آموزشی
- چگونگی استفاده از آثار ادبی و فرهنگی در آموزش زبان

سرفصل دروس:

- تفاوت های فرهنگی و مشکلات آنها در تدریس
- آموزش سنتی زبان و آموزش زبان بر پایه استفاده از موضوعات فرهنگی
- چگونگی انتقال معلومات در مورد کشورهای آلمانی زبان از طریق کتاب های آموزش زبان آلمانی
- تاثیر متون مرتبط با فرهنگ و ادبیات کشورهای آلمانی زبان بر تصورات و نظرات فراگیران زبان در مورد زبان آلمانی و به طور کامل تاثیر عوامل مذکور بر یادگیری زبان
- ارتباط فرهنگ با ادبیات
- آشنا ساختن زبان آموزان با فرهنگ زبان مبدا از طریق متون ادبی
- نقش ادبیات در آموزش زبان
- نحوه استفاده صحیح از متون ادبی در آموزش زبان
- معیار انتخاب متون ادبی در آموزش زبان

منابع:

- Ammer, R. (1988): Das Deutschlandbild in den Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache, München.
- Berndt, A. (1994): Produktiver Einsatz von neuen Hörspielen und auditiver Dichtung im Unterricht Deutsch als Fremdsprache, München.
- Clalūna, M. / Frischherz, B. / Gut, K. / Langner, M. / Lenz, P. u.a. (1999): Landeskunde – deutschsprachige Länder: Schweiz, Regensburg: Dür & Kessler.
- Delanoy, W. (2002): Fremdsprachlicher Literaturunterricht. Theorie und Praxis als Dialog. Tübingen: Narr (= Giessener Beiträge zur Fremdsprachendidaktik).
- Ehlers, S. (1992): Literarische Texte lesen lernen. Kleine Reihe Deutsch als Fremdsprache. Hg. von Gerhard Neuner, München.
- Frischherz, B. u.a. (2000): Arbeitsgruppe MediaI unterstütztes Sprachenlernen. Raster zur Evaluation von Software für das Sprachenlernen.

- Gick, C.** (1982): Überlegungen zur Auswahl literarischer Texte für den fremdsprachlichen Deutschunterricht im Inland. In: Info DaF 6, 37-43.
- Götze, L.** (1992): Interkulturelles Lernen und „Interkulturelle Germanistik“ – Konzepte und Probleme.
- Häussermann, U/D'Alessio, G./...** (1987): Literaturkurs Deutsch. 1. Aufl. Frankfurt am Main, Djeherweg.
- Helbig, G./Götze, L./ Henrici, G./ Krumm, H-J. (Hrsg.)**(2001): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch, 2 Halbbände, Berlin/New York. Kast, Bernd.
- Krumm, H.-J. (Hrsg.)** (2001): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch, 2 Halbbände. Berlin/New York.- Fremdsprache Deutsch (1998).
- Kühne, B.** (2000): Grundwissen Deutschland, kurze Texte. München, Lucidum.
- Macaire, D. / Hosch, W.:** Bilder in der Landeskunde, Fernstudieneinheit 6, Berlin usw.: Langenscheidt, 1993;
- Markus B/Alicia P.:** Didaktik der Landeskunde. München: Langenscheidt 2003.
- Mog, P. (Hrsg.)** (1993): Die Deutschen in ihrer Welt. Tübinger Modell einer integrativen Landeskunde. 2. Aufl. München, Langenscheidt.
- Schneider, G.** (2001): Lernerfahrungen reflektieren und Lernerfolge beurteilen. In: Babylonia 2000/1, S. 6-9.
- Schneider, G. / North, B.** (2000): Fremdsprachen können – was heisst das? Skalen zur Beschreibung, Beurteilung und Selbsteinschätzung der fremdsprachlichen Kommunikationsfähigkeit. Nationales Forschungsprogramm 33, Wirksamkeit unserer Bildungssysteme. Chur/Zürich: Rüegger.
- Thomas, A. (Hrsg.)**(1995): Psychologie interkulturellen Handelns, Göttingen.
- Wertenschlag, L.** (21994): Landeskunde in der Schweiz. In: Ehnert, Rolf (Hg.): Das Fach Deutsch als Fremdsprache in den deutschsprachigen Ländern, S. 365-381.
- Erdmenger, M.:** Landeskunde im Fremdsprachenunterricht. Ismaning: Hueber 1996.

تعداد واحد، ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز، ندارد

هدف:

- آشنایی با مبانی زبان شناسی
- بررسی ارتباط بین زبان شناسی و تدریس زبان در دهه های گذشته

سرفصل دروس:

- بررسی زبان از حوزه های مختلف:
  - آواشناسی
  - واج شناسی
  - واژه شناسی
  - معنا شناسی
  - کاربرد شناسی
  - نشانه شناسی
- آموزش زبان بر پایه زبان شناسی
- آموزش زبان بدون زبان شناسی

منابع:

Brinker K. (1988): Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden, Berlin, E. Schmidt.

Erben, B. (1983): Einführung in die deutsche Wortbildungslehre. 2. Aufl. Berlin, E. Schmidt Verlag.

Lyons, J. (1980): Semantik. Band II. München. (Kap. 15.) (88/00 ET 430 L 991 S 4)

Pelz, H. (1996): Linguistik. Eine Einführung. 2. Aufl. Hamburg, Hoffmann und Campe.

Ramers, K.-H. (1998): Einführung in die Phonologie. München, Fink.

Ulrich, W. (1992): Linguistik für den Deutschunterricht. 5. Aufl. Aachen, Hahner Verlagsgesellschaft.

Volmert, J. (Hrsg.) (1995): Grundkurs Sprachwissenschaft. Eine Einführung in die Sprachwissenschaft für Lehramtstudiengänge. München, Wilhelm Fink Verlag (UTB).

Coseriu, E. (1988): Einführung in die allgemeine Sprachwissenschaft. Tübingen: Francke.

Crystal, D. (1975): Einführung in die Linguistik. Stuttgart: Kohlhammer 1975.

Vater, H. (1996): Einführung in die Sprachwissenschaft. München, Fink.

Porzig, W. (1986): Das Wunder der Sprache: Probleme, Methoden und Ergebnisse der Sprachwissenschaft. München: Francke 1986.

Bartschat, B. (1996): *Methoden der Sprachwissenschaft. Von Hermann Paul bis Noam Chomsky.* Berlin: Erich Schmidt.

Lyons, J. (1995): Einführung in die moderne Linguistik. 8. unv. Aufl. München: Beck.

Herberman, C-P. / Gröschel, B. / Waßner, U. H.: Sprache & Sprachen. Fachsystematik der Allgemeinen Sprachwissenschaft und Sprachensystematik. Mit ausführlichen Terminologie- und Namenregistern. Unter Mitwirkung von Hartwig Franke und Thomas Gehling. Wiesbaden: Harrassowitz 1997.

رساله

تعداد واحد: ۲۴

نوع واحد: نظری

هدف:

هدف از نگارش رساله، استفاده از مهارت ها و دانش زبانی جهت تحقیق در موضوعات بدیع در حوزه آموزش زبان می باشد. رساله دکتری باید از نظر موضوع و محتوا نو بوده و کاری جدید در عرصه علم و دانش محسوب شود. به همین منظور هر دانشجوی دوره دکتری حداکثر پس از گذراندن اولین نیمسال تحصیلی در دوره آموزشی، استاد راهنما و رساله خود را تعیین کرده و به تحقیق و مطالعه در زمینه مورد نظر می پردازد. در واقع رساله دکتری نشان دهنده توانایی دانشجویان دوره دکتری در استفاده از روش های نوین پژوهشی و همچنین منابع به روز علمی جهت انجام پژوهش علمی و تولید دانش می باشد.

